

حهمید مهجید موسا:

دهبیت هه موو لایه ک باوهر بهوه بهیئن ئاسایی نه کردنهوهی بارودۆخی که رکوک واته شه رعیهت دان به رهفتاره کانی رژیمی به عس

ماددهی ۵۸ له یاسای بهرپوهبردنی دهولت بۆ قوناعی گواستنهوه ریگه جارهیهکی باش بوو بۆ ئاسایکردنهوهی دۆخی که رکوک و بریاربوو پاش مانگیک له دهسبه کاربوونی حکومهتی ههلبژێردراو کۆمسیۆنی بالای ئاسایکردنهوهی بارودۆخی که رکوک دهست به کاره کانی بکات، بهلام به ئیسته شهوه ئهو کۆمسیۆنه تهنیا ناوه و تهنیا سهروۆکی کۆمسیۆنه که دیاری کراوه که ئهویش بهرپز (حهمید مهجید موسا) سکرێتری حزبی شیوعی عێراقه.

خه مساردی حکومهتی ئهجه عهفری له کاراکردن و بهگه رخصتی ئهو کۆمسیۆنه بالایه و ئیلتیزامکردن بهو ریکه وتنهوه بووهته مایه نیکه رانی خه لکی کوردستان و حکومهتی ئهجه عهفری و ئیسته کهی ئهگه رچی له ئیدوانه کانیاندا ده رده که ویت له گه ل درێژدانن بهو سیاسه تانهی رژیمی له ناوچوو که ئه وهش گوتاریکی شۆفینانهی ئه وانه، بهلام گوشاری سه رکردایه تی سیاسی کورد ناچاری کردن ئهو لیژنه یه به گه ر بجه نه وه.

بۆ راویژکردن له باره ی کاراکردنی ئهو کۆمسیۆنه و راگۆڕینه وه له گه ل سه روۆکی کوردستان و سه رکردایه تی سیاسی پارته دیموکراتی کوردستان و یه کیتی نیشتمانی کوردستان، بهرپز هه مید مهجید موسا سه روۆکی کۆمسیۆنی بالای راسپێردراو به جیبه جیکردنی مادده ی ۵۸ هاته کوردستان و له دیمانه یه کی تایبته به گولاندا ئه م بابته مان له گه لدا وروژاند و بهرپزبان به م جوړه وه لامی داینه وه.

دیمانه: نامق هه ورامی

حکومهت و په رله مان گه و ره به رپرسانی عێراقی و هیزه کانی ئه مه ریکا و به ریتانیا به لێن بدنه کورد که ئهو هه لبژاردنه نایبته دانپیانانی ئهو دۆخه ی که رژیمی له ناوچوو دروستی کردوو له که رکوک و پاش هه لبژاردن ده ست ده کریته به ئاساییکردنه وه ی بارودۆخه که و چه سپاندنی مادده ی ۵۸. له سه ر ئه م بنه مایه گرفته کانی وه لانران و ئاماده سازی بۆ هه لبژاردن کرا، حکومه تی عه للاوی چاوه پتی ئاکامه کانی

عێراق پێیدا تێده په رپیت و ئهو ئالۆزیانه ی له سه ر که رکوک دروست کراون بوونه هۆی دو اکه وتنی کارکردن به و مادده یه . ئه وهی ده بیسته هۆکاری متمانه و دلنه وایی گه لانی عێراق به گشتی و گه لی کورد به تایبه تی گۆڕینی ئهو مادده یه له که ره سه یه کی یاساییه وه بۆ جیبه جیکردنی به شپوه یه کی فیعلی. له سه ر حکومه تی کاتی بوو هه نگاو بێن، به لام دو اکه وت و هه لبژاردن هات به سه ردا و ئهو مادده یه جیبه جی نه کرا بۆیه دو اخستنی هه لبژاردنیان له که رکوک کرد تا ئهو مادده یه په یرو ده کریته، چونکه پێیان وابوو هه لبژاردن به بێ په یرو کردنی مادده ی ۵۸ واته دانپیانانی ئهو واقعه ی که دیکتاتۆری له ناوچوو دروستی کردوو. دانوستان و گفتوگۆی زۆر کرا، به لام به داخه وه به قوناعی سه خت و دژواردا رۆشت و گه شته راده یه ک بریاری به شدارینه کردنی هه لبژاردن بدرپیت له لایه ن هیزه کوردستانییه کانه وه ئه وه بوو بۆ روونه دانی ئهو حالته ته گفتوگۆ کرا و گه شته ئاکامیک که

* بریار بوو مانگیک پاش دهسبه کاربوونی حکومهتی تازه ی عێراق دهسبکرایه به جیبه جیکردنی مادده ی ۵۸ له یاسای بهرپوهبردنی دهولت بۆ قوناعی گواستنهوه، بهلام تا ئیستا ئهو هه نگاو نه تراوه، بهرپزتان ئه م دو اخستنه چۆن ده بین؟
- ده بوو ئهو مادده یه له سه ره تای دره چوونی بریاره که وه جیبه جی کرایه بهر له زیاتر له سالتیک، بهلام به داخه وه به هۆی ئهو بارودۆخه نا ئاساییه وه که

هه‌لبژاردنی ده‌کرد بۆیه له‌وه کاته‌دا ته‌نیا لیژنه‌ی بالا‌ی ئاساییکردنه‌وه‌ی که‌رکووک وه‌ک ناو دروستکراو ته‌نیا سه‌رۆکی لیژنه‌که‌ دیاری کرا و راسپێردرا که‌ بیروبو‌چوون له‌سه‌ر ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ و پیشنیار و بو‌چوون ئاماده‌ بکات، به‌لام ئاماده‌سازی هه‌لبژاردن و پیتکه‌یتانی حکومه‌تی تازه زیاتر له‌ ۳ مانگی خایاند و پاش ئه‌وه ئیمه‌ ده‌ستمان به‌ کارکردن کرد، له‌ ریکه‌که‌وتنی نیوان لیستی ئیئتلافی شیعی و لیستی هاوپه‌یمانی کوردستانیدا پرگه‌یه‌ک هه‌یه ئاماره‌ به‌وه ده‌کات که حکومه‌ت ده‌ست به‌جێبه‌جێکردنی ماده‌ی ۵۸ ده‌کات راسته‌وخۆ پاش مانگی‌ک له‌ دامه‌زراندن و ده‌سه‌کاربوونی.

له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا به‌ داخیکێ گه‌وره‌وه ئه‌و هه‌نگاوه‌ش نه‌نرا و ناکۆکی دووباره‌ سه‌هری هه‌لدایه‌وه، نایا ئه‌و پشتگۆی خستنه‌ له‌ چیه‌وه سه‌رچاوه ده‌گریت، تینه‌گه‌یشته‌ له‌ مه‌سه‌له‌که‌ و ماده‌ی ۵۸؟ یان به‌رژه‌وه‌ندی لایه‌نیکێ تێدایه مه‌سه‌له‌کان داوبخه‌رتین؟ ئه‌م مه‌سه‌له‌یه‌ گه‌شته‌ کۆمه‌له‌ی نیشتمانی و له‌وێ گه‌فتوگۆی زۆری له‌سه‌ر کرا و له‌ ئاکامدا گه‌شته‌ ئه‌و پرپاره‌ که‌ ئه‌و لیژنه‌یه‌ کارا بکریت و ده‌ست به‌جێبه‌جێکردنی ماده‌ی ۵۸ بکات به‌ هاوک‌کاری و هه‌ماهه‌نگی هه‌موو لایه‌ک و هه‌یه‌ سه‌ره‌کویه‌ به‌شداره‌کانی نیو کۆمه‌له‌ی نیشتمانی.

لیژنه‌ی بالا‌ی ئاساییکردنه‌وه جگه‌ له‌ هه‌یکه‌ل و سه‌رۆکه‌که‌ی تا ئیستا لیژنه‌کان و نه‌ندامه‌کانی دروست نه‌کراون و

دیاری نه‌کراون، به‌لام پاش ئه‌و پرپاره‌ی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران بو کاراکردنه‌وه‌ی لیژنه‌که‌ و دیداره‌کان له‌گه‌ڵ به‌رێز سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران که‌ دیداریکی باش و سووده‌بخش بو، گه‌فتوگۆ له‌سه‌ر شیوازی دروستکردنی هه‌یه‌ته‌که‌ و لیژنه‌کان کرا و پیتووستی دا‌بینکردنی سه‌رچاوه‌ی دارایی و هونه‌ری و کارگێری بو ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ فه‌راهه‌م بکریت بو ئه‌وه‌ی ده‌ست بکه‌ن به‌ کاره‌کانمان.

ئیستا که‌ ها‌تووینه‌ته‌ کوردستان بو گه‌فتوگۆکردن له‌و باره‌یه‌وه له‌گه‌ڵ به‌رێز سه‌رۆکی هه‌رێم و سه‌رکرده‌یه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان و یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان بو دروستکردنی لیژنه‌ی بالا.

*** وێرای ئه‌و ریکه‌وتن و به‌لێنانه‌ی له‌ نیوان سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کورد و لیستی ئیئتلافدا هه‌یه‌ که‌چی لێدوانی سه‌رو سه‌مه‌ره‌ له‌ به‌رپرسیانی نیو لیستی شیعه‌ ده‌یستریته‌ له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی که‌رکووک، ئه‌م لێدوانانه‌ چۆن ده‌بینن؟**

- مه‌سه‌له‌ی که‌رکووک مه‌سه‌له‌یه‌کی هه‌ستیاره‌ و کێشه‌که‌ تازه نییه‌ و ره‌گه‌ڕێشه‌ی کۆنی هه‌یه‌ و ده‌گه‌رێته‌وه‌ بو سه‌ره‌تای دامه‌زراندنی ده‌وله‌تی عێراقه‌وه، ناکریته‌ توو پیتشینی چاره‌سه‌ری کێشه‌یه‌ک بکه‌یت به‌بێ دروستبوونی گرفت و بو‌له‌بو‌ل، به‌لام دواجار ده‌گه‌یه‌ته‌ چاره‌سه‌ر و کێشه‌که‌ کۆتایی پیدایه‌.

چاره‌سه‌ری کێشه‌ی که‌رکووک واته‌ بلا‌وکردنه‌وه‌ی دیموکراسیه‌ت و قبولکردنی راستیه‌کان وه‌ک خۆی و چاره‌سه‌ریشه‌ بو زۆرینه‌ی کێشه‌کانی عێراق، چاره‌سه‌ری کێشه‌ی که‌رکووک واته‌ ده‌سه‌ردار و بوونی توندوتیژی و ره‌دکردنه‌وه‌ی ئیراده‌ی تاکه‌ه‌وانه‌ و گرتنه‌به‌ری بنه‌ماکانی ئاشتی و دیموکراسی و گه‌رانه‌وه‌ی ماف بو ماف خوراوان و راپرسی کردن به‌ خه‌لکه‌که‌ و ریزگرتن له‌ برپاریان. چاره‌سه‌ری مه‌سه‌له‌ی که‌رکووک به‌ ته‌نیا له‌ به‌رژه‌وه‌ندی خه‌لکی که‌رکووک و کوردستاندا نییه‌، به‌لکو به‌رژه‌وه‌ندی ته‌واوی گه‌لانی عێراقی تێدایه‌.

ده‌بێ هه‌موو لایه‌ک ئه‌و راستیه‌ بزانی کاتیکی دۆخی شاری که‌رکووک نا‌ئارام بێت بارودۆخی عێراق به‌گه‌شتی نا‌ته‌واو ده‌بیت بۆیه‌ زۆریه‌ی لایه‌نه‌کان ده‌رکیان به‌و راستیه‌ کردوه‌ که‌ پیتووسته‌ بارودۆخی ئه‌و شاره‌ ئارام بکریته‌وه‌ بو ئه‌مه‌ش تێگه‌یشتن له‌ زۆریه‌ی لایه‌نه‌کاندا هه‌یه‌، به‌لام کاتی پیتووسته‌ بو ئه‌وه‌ی چاره‌سه‌ریکی دروست بو ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ بدۆزێته‌وه‌ و بو ئه‌مه‌ش ماده‌ی ۵۸ له‌به‌رده‌ستدایه‌ که‌ ماده‌یه‌کی یاساییه‌ له‌ یاسای کاتی ده‌وله‌تی عێراق بو قۆناغی گواستنه‌وه‌ و بو ئه‌مه‌ش سه‌رۆک وه‌زیرانی عێراق پایه‌ندبوونی خۆی به‌ جێبه‌جێکردنی ئه‌و ماده‌یه‌ داوه‌ و به‌لێنی ته‌واوی پشتگیریه‌کان و زه‌مینه‌سازی بو کردوه‌ ئه‌مه‌ش هه‌نگاوێکی باشه‌.

*** به‌ر له‌ چه‌ند رۆژیک عه‌ربه‌ هاورده‌کان داوايانکردبوو بگه‌رێنه‌وه‌ جێگا‌کانی خۆیان که‌ لێوه‌ی هه‌نراون، که‌ ئه‌مه‌ش قۆناغیکه‌ پرۆسه‌ی ئاساییکردنه‌وه‌ی که‌رکووک ده‌باته‌ پیتشه‌وه‌، به‌لام له‌لایه‌ن حکومه‌تی ئه‌لجه‌عه‌فریه‌وه‌ هه‌ج کاردانه‌وه‌یه‌کی نه‌رتینی نه‌بوو..**

- کاردانه‌وه‌ی باش هه‌بوو بو ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ له‌لایه‌ن به‌رێز

**من گه‌شبینم
به‌وه‌ی که‌ هی‌زی
خه‌رماوه‌ و مرۆف
دۆستی له
ئاستیکێ باشدایه
بۆیه‌ د‌لنیام
ده‌گه‌ین به
ئامانجیکێ باش و
چاره‌سه‌ریکی
عادیلانه‌ به‌بی
ئه‌وه‌ی باجی
گه‌وره‌ بده‌ین**

**چاره‌سه‌ری کێشه‌ی
که‌رکووک واته
بلا‌وکردنه‌وه‌ی
دیموکراسیه‌ت و
قبولکردنی
راستیه‌کان وه‌ک
خۆی و
چاره‌سه‌ریشه‌ بو
زۆرینه‌ی
کێشه‌کانی عێراق**

سەرکۆماری عێراق و سەرۆکی ههریمی کوردستانهوه پیشوازی لهو ههنگاوه کرا و ئهو نیازهیان به ههنگاوێک بۆ ئاسایکردنهوهی کهرکوک نرخاند. بهلام ئهو ههنگاوهش کاتی دهویتی ناکرێ ئهوان ئهمڕۆ داوای گهڕانهوه بکهن سبهینی برۆنهوه، ئهوانیش داواکاریان ههیه لهوانهش زهوی و قهرهبوکردنهوه، بهلام نییهتهکه زۆر گرنگه.

*** بهشداری عهرهیی سوننه له لیژنه ی نووسینهوهی دهستور به مەرجی گهروهوه پابهنده لهوانهش (ناسنامهی عێراق عهرهیی بیت و نابیت عێراق فیدرالی بیت و دهبیت ئیسلام تاکه سهرچاوهی نووسینهوهی دهستور بیت) ئهمه چۆن دهبین؟**

- ئهوانه ی تازه بهشداریان له کارهکانی لیژنه ی نووسینهوهی دهستور کردووه لیژنهیه کمان لی دروست کردوون و که لیژنه ی ریککهوتن و گرنگ نییه ئهوان چۆن بیردهکهنهوه له نیویاندا ههیه فیدرالییهت سههرلهبهری رهد دهکاتهوه ههشیانه به پێچهوانهوه هاوکارن.

ئهوان بۆیان ههیه رهخنه بگرن رهدهکه نهوه ئیسمهش به پێچهوانهوه ئهمه کاریکی تهندروسته و کهس بۆ نییه مافی قیتۆی ههبیت، دهبیت ئهوهی ئهمڕۆ له عێراقدا هاتووته گۆرێ قبولی بکهن.

فیدرالییهت رای زۆرینه ی ههیزه کانه و ئیجماعی له سههره ئیدی ئهوهی به پێچهوانه ی ئهوا ئاراسته یهوه کاریکات ههله ی گهوره دهکات.

ئهوان بوونی ههریمه کان رهد دهکهنهوه، بهلام به ناچاری

ئهوهی کوردستان قبول دهکهن، چونکه بووته شتیکی چهسپاو و حاشا ههلهنگر، بهلام ئهوه دهسهنهوه به سنووری جوگرافی ههریمه کهوه که ههریمی کوردستانه و مه بهستیان لهوه ئاسایینه کردنهوه ی بارودۆخی کهرکوک و ناوچهکانی تره و نایانه ویت کهرکوک بگهڕێتهوه سههر ههریمی کوردستان.

ئیمه لهم باره یهوه له گهله ئهواندا له گفتوگۆدا ئهوان ئهوهی تییان بگه یه نین له سههر چۆنییه تی فیدرالییهت. ئهگه ر ویستیان ئهوه باشتر و ئهگه ر نا ئهوه لای عێراقییه کان قبول ناکریت.

ههرچی ناسنامه ی عێراقیسه له یاسای کاتیدا هاتووه که گهلی عهره بی عێراق به شیکه له نه ته وه ی عهره ب، بهلام ئیستا هه ندیك بۆچوون هه یه بۆ راستکردنه وه ی ئه وه ی که ئه ی گه لی کورد به شیکه له کام نه ته وه ؟

چهند بۆچوونیک له م باره یه وه هه یه له وانه ش..

۱- عێراق فره نه ته وه و فره ئایینه و له نیو ئه و سنووره دایه که پیتی ده گوتریت نیشتمانی عهره بی و ئیسلامی.

۲- بۆچوونی دووهم ده لیت فره نه ته وه یی و ئایینه و به شیکه له و چوارچێوه ی که پیتی ده گوتریت جیهانی عهره بی.

۳- ئه وانی تر پێیان وایه ده بیت ناسنامه ی عێراق وه ک جارن عهره بی بیت.

ئیسسه له گفتوگۆدا ئه سههر ئه و مه سه له یه بۆ ئه وه ی شتیوازیکی بۆ بدۆزێته وه .

*** کهرکوک کلیلی سه قامگیری عێراقه ، ئه گه ر ئه و کێشه یه چاره سه ر نه کریت عێراق به یه کگرتووی ده مینیتسه وه یان به پێچه وانه وه ؟**

- ئه گه ر چی پرسیاره که جوړیک ره شبینی پتیه دیاره و ئه مه ش حه قی خه لکه که به و جوړه یان ههر جوړیکی تر بیر بکاته وه . مه سه له که جوړیک ئالۆزی تیدایه ، به لام ئاسۆکانی چاره سه ری ئه و مه سه له یه دیارن ئه ویش یاسای به رتیه بردنی ده ولت بۆ قۆناغی گواستنه وه ی که له ماده ی ۱۵۸ خۆی ده بینیتسه وه و ئه وه ش کاریکه به دهستی گه لی کورده وه یه به دهست ئه و هه یزانه وه یه که خوازباری خۆشه ویستی و ته باری و برابرتن و ئه وه نه خشه ی رێگایه بۆ چاره سه ری کێشه کان ئه و کێشه یانیه رژیته سه رکوته ره کان به جێیان هه شت بۆ گه لانی عێراق و هه یزه دیوکراسی خوازه کانی و زۆریه ی هه یزه سیاسییه کانیش ده رکیان به وه کردووه مانه وه ی ئه و کێشه یه به بێ چاره سه ر مانای ناسه قامگیری سیاسییه له عێراقدا.

من گه شبینم به وه ی که هه یزی خه رماوه و مرۆف دۆستی له ئاستیکی باشدایه بۆیه دلنیام ده گه ین به نامنجیکی باش و چاره سه ریکی عادیانه به بێ ئه وه ی باجی گه وره به دین، ئه گه ر کوژ و پتیه نه ده کان شکان گرفته کانیش چاره سه ر ده بن.

من ئیستا وه ک سه رۆکی کۆمیسسیۆنی بالای ئاسایکردنه وه ی بارودۆخی کهرکوک ئه م قسانه ده که م و دلنیاتان ده که م ئه گه ر نیازیکی هه بیت له کاره که دا ئه و ئه و هه نگاوه رۆژانه ده چیته پیتسه وه و ئیسمه ش به پیتی ره وایه تی کێشه که مامه له ی له گه لدا ده که ین و سه ره نجام هه یزی خه ر سه رده که ویت. ■

**له ریککهوتنی
نیوان لیستی
ئینتیلافی شیعی و
لیستی هاوپیهمانی
کوردستانیدا
برگه یه ک
هه یه ئاماره به وه
ده کات که
حکومه ت ده ست
به جیه جیکردنی
ماده ی ۵۸
ده کات راسته وخۆ
پاش مانگیک
له دامه زراندن و
ده سه کاربوونی**